

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 160 Lei
Pe 3 luni . 85 Lei
Lunar . . . 30 Lei

TELEFON No. 750.

Tribuna Aradului

Ziar independent

REDACTIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
la administrație și a
Agențiile de publicitate.

O plagă socială.

— Speculatorii. —

Dintre pacienții cari sunt nevoiți să se supună operațiilor radicale ce le săvârșese pe buzunarul lor speculatorii de toate nuanțele, a vorbit unul în coloanele acestui ziar.

Dar alte sute și mii își arată indignarea lor zilnic și cu orice prilej. Fiindcă nu este funcționar cu vloga secătuită, muncitor cu brațul ameniat și consumator lamentabil, spoliat neomește, în orice poziție s'ar găsi dânsul ca să nu simtă tentaculele nerușinate ale poftei de câștig înfigându-se în buzunare și jefuindu-l.

Specula care ne sugrumă este și ea a vremii. Aparține în chip firese psihologiei de după război, ca una dintre caracteristicile trăsături ale societății actuale. Un imbold răutăcios și megiator de noblete a sădit-o în inimile murdare și înegrite de patima mârșitoare, oarbă a poftei de câștig. S'a înfipt între om și om despărțind în tabere dușmane omonirea așa chip că exploatarea unora față de ceilalți nu are margini nici de milă, nici omenie.

Ispita aurului galben, asmută într'una oamenii la o luptă surdă și perfidă, care se dă pe neobservat și își ia victimele pe ascuns.

Dat fiind caracterul de ipocrizie a speculei, păstrând toate aparențele de cinste și omenie, primejdia ei apare la fel de mare și aproape de neînvinș.

N'ar putea fi suprimată decât doar suprimând indivizi cari i-au căzut în mreje și cari cuprinși de beția nesățului se lasă târșiți și ticăloșiți de acest vițiu care ca orice scădere omenească poartă în sine germenul distrugerii pentru cei ce i-au sacrificat cinste și suflet.

Și ei speculatorii sunt mulți. De toate nuanțele și de toate categoriile. Venetici și samari, Brutali și perversi. Corupți de către bani și corupători de moravuri.

Păgâni în gânduri și mardari în scopuri, ameițiți de viziunea maldărilor de banenote, ei se învârtesc abjecți și sluițiți în vârtejul perzaniei și a ticăloșiei.

Nici un cuvânt insultător ori batjocoritor nu poate fi destul de aspru pentru a-i caracteriza. Pentru că a-i aduce la sentimente mai bune nici vorbă nu poate fi. Prea sunt porțiți pe povârnișul relelor și demonul îi stăpânește fără posibilitate de a-i recuceri. Insensibili și fără suflet nu mai suferă nici o influență de a se reculege.

Prototipul lor ne e cunoscut îndeajuns: o față soioasă, lucie de grăsime din poezitura căreia rănjese un rânjet confuz și umbecil, ochii de vulpe. În dosul teighelei are milioane. De acolo stăpânește cu pofta-i de câștig nevinovatele victime, timide, cu coatele roase, și tocurile stăkeite, bieți salahari ai vieții, având o singură vină mare: de a vrea să trăiască și dânsii. Or, teighețarul a și pus ochii pe ei, îi ia avutul pentru un petec de cârpă și îi despoaje cu voluptatea parazitării a paiangenuului când ia sângele victimei sale.

Din sângele și avutul oamenilor astfel prădati, se ridică apoi în strada largă o clădire semețată, înăuntrul căreia încăperi tapetate cu scumpeturi, înghesuite cu mobilă luxoasă și covore luate pe preturi fabuloase, primesc pe stăpânul cu ochii și lăcomie de vulpe, cu suflet murdar și creeri criminale.

Și sunt mulți de aceștia. Oamenii secolului. Tartufiani și odioși. Lingușitori gudrându-se ca niște câini și temerari, cruzi, ca hoții de drumul mare. Au eșit la iveală peste noapte așa cum după furtună răsar bureții veninoși. Credem că vor pierii tot așa: prin furtuna pe care o va deslănțui peste capetele lor voința de-a trăi a virtuții, dorința de-a fi a cinstei și viçoarea a toate stăpânitoare a conștiinței, ce va trebui intronată în inimile și faptele tuturor. (t. v.)

Știri din țară.

Consiliul de ministrii.

BUCUREȘTI. — Eri a avut loc un consiliu de ministrii sub președinția dlui I. I. C. Brătianu, în care s'a decis că puterile regale, pe timpul cât M. S. Regele va fi plecat din țară, le va exercita consiliul de ministrii. Cum perechea regală, în călătoria sa la Varșovia, va fi însoțită de către dnii Ionel Brătianu și Duca, interjunctul președinției va fi încredințat dlui Arthur Văitoianu, iar la externe va ține locul dl Mărzescu. Dl Inuleț va gîra afacerile Ministerului de finanțe.

Normalizarea vieții universitare.

BUCUREȘTI. — Studențimea renunțând la acțiunea antisemită, guvernul a revenit asupra pedepselor disciplinare ce au fost date unora dintre conducătorii studențimii, și în același timp a dispus închiderea dosarelor de urmărire, prin cari studenții turbulenți au fost dați în judecată instanțelor penale.

Guvernul a decis ținerea unui semestru școlimantar în luna August.

Mișcarea profesorilor secundari.

BUCUREȘTI. — „Dimineața” anunță că profesorii secundari au revenit asupra deciziei luate în congresul din urmă și vor proceda la examinarea elevilor partienari.

BUCUREȘTI. — Dl ministru al instrucțiunii este hotărît a scoate pe profesori din curba Lalescu și să fixeze salariile acestora după un stat aparte. Diferența de spor, profesorii vor primi retrograd din anul 1919. Dl Anghelescu s'a angajat personal în această chestiune și într-un câț proiectul său va întâmpina refuzul membrilor guvernului, dânsul este hotărît a-și da demisia.

Credință strămoșească.

La un sfat de iarnă, noaptea târziu, după câteva pahare de vin fiert cu scortişoară, cuconu Gavrii Mânzu, răzes vechiu, cu uric dela Petru Rareș Voevod) mare vânător și gata c'o poveste la orice desbatere, — văzându-ne pe noi, cei tineri, c'o tuam razna cu necredințele și cu disprețul lucrurilor vechi, tuși și se pregăti să ne spuie ceva.

Mustățile și barba lui Gavrii Mânzu erau foarte teptoase; mai ales barba tusinată par'că era o piele măruntă de ariciu. Intre mustăți și barbă stăteau buzele subțiri înținse într'un zâmbet batjocoritor; iar ochii mici sfredeleau și înțepau câteodată ca acele. Avea buzele, ochii și nasul lui Vlad Tepes. Chiar așa îl și porecleam, noi băieți: moș Vlad Tepes. Dar numai din priviri, din zâmbet și din vorbă tăia Gavrii Mânzu, căci inima-i era bună și mâinile-i iuți treceau răpede.

„Voi, măi băieți, par'că ați căzut din altă lume, așa nu mai credeți în nimic, zise el cu zâmbetului ascuțit. Păcat!”

Dar noi pornisem război împotriva istoriilor de pe cea lume și mai băusem și vin cald. Începurăm a striga cu înversunare că nu credem în fantasmagorii și eresuri băbești.

„Așa? strigă ascuțit Gavrii Mânzu, Fantasmagorii și eresuri băbești? Vra să zică, voi nu credeți nici în minunile pe care le-au povestit

cei bătrâni în cărțile sfinte, nici în dăburii, nici în lumea cealaltă”.

Noi nu credem firește în nimic. Absolut în nimic!

„Vra să zică, nu-i nimic! Așa-i? — Bine! Dar eu sânt? ne întrebă înfierbântat răzesul. Sânt, ori nu?”

— Ești, unchiule, cum nu? dacă te vedem cu ochii...

— Slavă Domnului! vra să zică sânt. Și dacă am văzut eu, cu ochii aceștia care sânt, ceiace am să vă povestesc, aveți să credeți?

— Să vedem.

— Cum? ce? tresări aprig Mânzu. Eu, măi bobocilor, cu ochii mei am văzut!

— Ei, credem, credem!

— Cum să nu credeți, măi? Dacăm văzut eu, cu ochii mei!”

Și deodată începu să ne spuie înfierbântat o istorie veche, cu strigoii. Noi rămaserăm înlemniti. Vra să zică Gavrii Mânzu văzuse strigoii cu ochii lui!

„Asta, zise el cu vocea-i plină, cu care cânta așa de frumos psalmii în strana dreaptă, la biserică; asta s'a întâmplat de mult, pe când eram băiețel pe când ispravnicii și zapcii lui Mihalache Sturdza scoteau oamenii ca să facă soseaua lui cea mare și vestită... Și eram eu și c'un bunic al meu în drum spre Roman. Am trecut pe la Boureni prin codru, și știu c'am poposit la fântâna cea veche unde a fost o întâmplare năpraznică cu Mărzac hotul. Pe urmă, pe la amiază, treceam pe la Năvrăpești și pe la Mitești,

unde erau răzeși cuprinși, și țineam tot valea Moldovei... Păduri se vedeau în toate părțile, cât îmbrățisau ochii, și Moldova curgea prin șesul ei în gârle nenumărate, și muntii stăteau limpezi până la Ceahlău, care se vedea mai înalt peste toți, în cer. Era, ca niciodată, o vreme uscată și limpede de toamnă.”

Era'n ajunul lui Sfântu-Andrei; suna vântul prin pădurile goale și troenca frunze galbene...

Bunicul a zis mai mult cătră sine:

„Azi n'ajungem la Roman. Trebuie să mănăm la Săbăoani”.

Mi-aduc aminte de vorba asta, pentru că tocmai atunci priveam la niste tufari de stejar, care fosneau aspru, cu frunzele uscate pe crengi. Și câteva frunze arămii, smulse, umblau pe drum ca niste gângăni roscate. Pe o creangă de sânger tărăia o păsărică și se mișca privind cu mirare la vietățile acestea necunoscute...

„La cine avom să ne oprim? întrebai eu pe bunic.

— Apoi am eu un prietin, ungur bogat: unul Ianoș Gherghel...”

După-amiază se făcea rece și vântul sufla din ce în ce mai tăios. Mă ghemuii în mantaua mea largă de suman. Și la asfințit soarele cobora spre Moldova, se făcea gălbui, se stergea ca o lună în zori; și pe prunduri se împânzea o lumină de pustie. Departe, înaintea noastră, începu a suna un clopot c'un tremur limpede... Și'ndată zării biserica dela Săbăoani. Crucea-i lucea în soarele piezis.

„Se lasă rece...” zise bunicul iar.

Prețul unui exemplar 1 Leu 50 bani.

Eliberarea dlui Schina.

BUCUREȘTI. — Parchetul a terminat cercetările împotriva dlui Schina și a celorlalți funcționari umărați din prilejul grevei funcționarilor. Ca rezultat al acestor cercetări, Dl Schina împreună cu ceilalți arestați au fost puși pe picior liber.

Audiența dlui Maniu la Rege.

BUCUREȘTI. — A. S. Regele Ferdinand a primit azi, la Sinaia, în audiență pe dl Iuliu Maniu, liderul Partidului Național. După audiență, dl Maniu a fost reținut de către M. S. Regele, și a luat dejunul împreună cu familia regală.

Serbările pentru ridicarea unei statuii lui Avram Iancu în Cluj.

Sâmbătă 23 și Duminică 24 Iunie vor avea loc în Arad serbările pentru adunarea de fonduri necesare ridicării unei statuii lui Avram Iancu, cu următorul program:

1. Sâmbătă la ora 9 seara va avea loc un concert la Palatul cultural cu programul ce urmează:

Program. — N. Apostolescu: Canta, pe'ne A. de Curtis; Core 'ngrato Cardillo; Știi tu mândro G. Dima. Monoloage: Virgil Vasilescu de la Teatrul Național din Cluj. T. Gavrilescu: Don Carlo, G. Verdi; Ardemi-te-ai codru des, Brediceanu.

Pauză. — N. Apostolescu: Serenada Foselli; Tosca (Romanta) Puccini; Carmen (Romanta florii) Bizet. Versuri: Neamtu-Ottonel de la Teatrul Național din Cluj. T. Gavrilescu: Ernani, Verdi; Pe sub flori mă legănai. N. Apostolescu, T. Gavrilescu: Duette.

Duminică va fi serbarea în parc și pe malul Mureșului.

Scopul serbării fiind pur patriotic, credem că nici un bun român nu va lipsi nici de la concert și nici din parc.

Pe lângă aceasta, comitetul de doamne organizatoare al serbării, roagă publicul românesc a face donații de obiecte pentru a se putea forma și o tombolă.

Obiectele se pot trimite la Palatul cultural, Sala Bibliotecii.

Când intrarăm în sat, soarele asfintise; o ceață fumurie se apropia din depărtări. Ne oprirăm la o poartă înaltă, stresinată; și când se scuturară clopotele cailor, zării peste gard mișcare în ogradă și auzii glas de îndemn.

Un argat deschise poarta. Stăpânul se arătă îndată în dosul lui, nalt, gros, strâns în chimar, ras pe la tâmpole și la ceafă. Era un om între două vârste, întunecos la obraz. Dar fata i-se lumina cu prietinie când dădu cu ochii de noi.

„Bun găsit, jupâne Ianoș! strigă buniceu. Bucuros de oaspeți?”

— Bucuros, bucuros! Ce mai faci' dumneata, zupâne Ilie? Nu ne-am văzut de mult. Poțim în casă... Lasă caii și trăsura, că îngrijește argatul să fie bine. Fii fără grijă, zupâne Ilie!...”

Vorbind, se apropiase. Mă luă în brațe și mă coborî jos. Apoi, după ce-și mai roti ochii prin gospodăria largă și dădu câteva porunci unghurești argatului ciangău, ne împinse ușor de la spate, cu mâinile, în casă. Trecurăm într-o tindă și dădurăm într-o odaie curată, plină de scorturi, cu un moșman de strae înflorite pe culme, lângă sobă. Icoane catolice, cu candelă, umpleau o jumătate de perete, la răsărit.

Lelea Nuța, grasă și scurtă, cu conciu și cu catrință, ne întâmpină lângă ușă. Se aplecă și mă sărută pe obraz. Imbrăcămintea, ori pieptănătura ei, avea un miros amar de pelin. Era frumoasă încă, deși nu mai era tânără, sprâncenată, cu obrazul smead și cu ochii albaștri.

(Va urma)

Glasuri din public

O întrebare privitor la căminul și cinematograful cercetașilor.

Primum următoarele:

În timpul din urmă am putut constata că o oprită mișcare cercetășească a pornit la noi și că această instituție atât de frumoasă și nobilă a luat un puternic avânt. Am auzit și luat cunoștință și de frumoasele planuri ale Inspectoratului cercetășesc din Arad privitor la construirea unui cămin al cercetașilor pe malul Mureșului și o vie mulțumire ne-a umplut sufletul văzând începutul unei munci serioase.

Dar abia au trecut două luni și lucrările — munca — începută cu atâta însuflețire pare azi a tot slăbi, a înceta așa că publicul care privea cu atâta încredere și nădejde realizarea planurilor frumoase — căminul cercetașilor și un cinematograful de vară (o adevărată întreprindere națională) — are deja o oarecare desamăgire.

În calitate de membri ai secțiunii nu putem privi cu indiferență acestea. Ne-am informat despre adevărata stare a lucrurilor. Într'altfel ne-am interesat și asupra căminului și cinematografului de vară pe care dorește Inspectoratul cercetășesc din Arad să-l ridice, însă cu durere mă trebuie să constatăm că, afară de angajamente mai puțin serioase nu s'a făcut aproape nimic pe acest teren. Cel mult se poate aminti faptul că pe locul ales pentru construirea cinematografului sau cărat mai multe cărute de nisip și cărămidă — lucruri care nu prezintă o valoare mai mare. Aceasta fiind situația în privința cinematografului de vară și căminului cercetășesc ne permitem să punem întrebarea, în mod public și deschis — ce va fi cu această clădire, se va face sau nu?... Cum se va întocmi societatea care va clădi cinematograful și pentru ce comandament cercetașilor a întrerupt munca începută cu atâta drag și însuflețire.

Este logică și motivată întrebarea noastră de oarece avem cunoștință că venitul serbărilor cercetășesti — o sumă destul de importantă — a fost destinată acestui scop. Nu știm și nu avem nici o cunoștință cum s'au administrat acești bani publici. Au fost întrebuințați pentru atingerea scopului frumos?

Înainte de a termina aceste rânduri trebuie să declarăm că întrebările de mai sus le-am făcut conduși fiind de dorul de a vedea situația cercetășiei bună.

Departa este de noi orice răutate. Cele scrise nu sunt tendentioase, ci întrebarea pe care o punem în mod public — și la care nădăjdum că vom primi răspuns satisfăcător — este o dovadă a interesului și dragostei cu care urmărim această mișcare atât de frumoasă și sănătoasă.

Doi membri în secțiunea cohortei
Arad 035—047).

Un hoj de cărți rare,

BASEL. — Un funcționar din administrația Germaniei a fost arestat pentru că a furat din celebra bibliotecă Santa Maria din orașul Halle, un jent exemplar existent al „Catehismului de Luther” editat în 1540.

O percheziție operată în casa funcționarului, a dus la descoperirea a încă 180 de volume extrem de rare, a căror proveniență însă n'a putut fi până în prezent justificată.

Vulcanul Etna a izbucnit din nou

O telegramă din Neapole, anunță că marele vulcan Etna se găsește în plină erupțiune, iar cantitatea enormă de lavă stârpește tot ce întâlnește în cale. Repetitele cutremure de pământ au îngrozit pe locuitorii localităților Lingua, Glossa, Meusa și Prene, care au părăsit casele cuprinși de enormă panică. Din cauza surprinderii — fiecare căutând un loc de scăpare — au fost foarte multe cazuri de rănire. Fagubele prioșite pădurilor, semănăturilor și clădirilor se cifrează la sume fabuloase.

Serbarea „Romanelli” la Budapesta.

Lingușiri ungurești.

Zilele trecute a avut loc la Budapesta o serbare „Romanelli” în cinstea colonelului Guido Romanelli și a altor ofițeri italieni, în semn de recunoștință (?) — mai mult de lingușire — pentru ajutorul ce l'au dat acestia maghiarilor în timpul regimului lui Bela Kuhn.

Ofițerii italieni sărbătorii au fost decorați cu medalii comemorative. Una din aceste medalia a fost trimisă Regelui Italiei — pe care, în trecut, fie zis, gazetele ungurești din Budapesta l'au înjurat și calomniat în timpul războiului, în echipul cel mai murdar posibil — cu rugămintea de a o primi și a permite ofițerilor decorați s'o poată purta.

Primul ministru Mussolini a comunicat ministrului plenipotențiar maghiar la Roma, că Regele a acceptat medalia și a permis ca ofițerii decorați s'o poarte.

Cu acest prilej, noi ne gândim la ungurii din timpul războiului, la calvarul teribil al prizonierilor italieni în Ungaria... la bătăile zilnice, la batjocurile fără nume, la vorba de dispreț „*ta-jián*”, la cei mulți italieni de treabă cari și-au lăsat casele în taberile de prizonieri din țara lui Tisza Pista — și la scârboasele lingușiri ungurești de astăzi, cu serbări italo-maghiare, cu decorații de ofițeri italieni etc...

Ah! Trecușia emonească n'are margini și bunul simț a pierit!

Bulgaria în ajunul războiului civil

RUSCIUK, 18. Știri din sursă oficială anunță că colonelul de rezervă Omisef, în fruntea unui detașament compus din peste 300 țărani înarmați, a ocupat regiunea Cntova. Calofer și Meterizovo. Contra răsvrătiților s'au trimis din Carlovo numeroase trupe guvernamentale sub comanda colonelului Dancief.

Un alt detașament de contrarevoluționari, comandat de fostul inspector general de siguranță Kavaličef, operează în regiunea Maloo-Tárnovo, încercând să determine țărănimea să se ralieze acțiunii întreprinsă de el. Și împotriva acestui grup contrarevoluționar s'a trimis numeroase trupe guvernamentale. Până în prezent nu se știe dacă trupele regulate au isbutit să înfrângă pe contrarevoluționari sau au fost înfrânte de aceștia.

Insemnate massami de forțe contrarevoluționare au fost observate în mai multe puncte ale țării și aceasta în urma vestii că Stamboljisky a fost asasinat.

Partizanii fostului premier aflând de crimă se ridică, inspirând serioase temeri susținătorilor noului guvern.

Averea marei Sarah Bernard — la licitație.

Obiectele de artă ale marei Sarah Bernard au fost puse la licitație, dar n'au aflat numărul mare de cumpărători, dupăcum își închipuiau organizatorii.

Asa, prima zi dedicată numai giuvaerelor, colanelor, inelelor, etc., bogate de glorie, însă calificate de vânzători ca pietre false, au adus puțin, în total 37.780 franci. Numai unii amici devotați au plătit scump unele amintiri dela serate glorioase: tiara de sticlă colorată a Teodorei, brăul Cleopatrei și fașia Francescăi di Rimini.

Prețurile cele mai mari le-au ajuns plăcerile de decorații austriace purtate de marea artistă, în „L'Aiglon”.

Un modest jubileu.

Marti, la 19 Iunie a. c. din ocazia examenelor finale dela școala primara de stat din suburbiul Segă, s-a serbat harnicul învățator Sava Serdineanu jubileu de 25 ani de învățătorie. Și jubileul muncii a fost serbat tot prin muncă. Prin al 25-lea examen ce l-a dat, cu mijii săi elevi. Și deși lovit crud de soarte în anul acesta, prin pierderea fiicei sale, distinsa elevă a clasei V de liceu, și deși, cu sănătatea zdruncinată, avea să lupte cu greutatea propunerii la două clase, totuși a dat un examen strălucit, care a stors lacrimi din ochi părinților, a prietenilor și cunoșcutilor, care au ținut să asiste la sărbătorirea modestului dascăl român. Vastitatea materiei propus, răspunsurile clare, precise și hotărâte, date într-o românească neaoasă de mijii săi elevi, re-au dovedit din nou, — ceace am știut de mult — că învățatorul Sava Serdineanu este unul dintre cei mai harnici, capabili și productivi învățători ai noștri.

Dragostea cu care îl înconjurau elevii, privirile voalate de lacrimi ale părinților și prietenilor, atințite spre fața brăzdată de greutatea muncii și spre fruntea senină de conștiința împlinirii datorinței ale jubilanului modest, masa încărcată cu florile aduse de elevi, alocuția animată a păr. Crăciun, ca prezident al examenului și ovationarea însufletită a tuturor celor de față, au fost modestele, dar prețioasele semne de cunoștință, oferite jubilanului.

Le-am scris acestea, — chiar neavând asentimentul jubilanului, — dar în credința că împlinesc o datorie față de omul muncii productive. În zilele în care atâtea existente, cu totul străine de munca rodnică și sistematică se cocotează numai în baza talentului, de a se ști așșa prin o fire impetuoasă, tupeu și reclamă de bălcu REP.

Utilitatea radiotelefoniei.

„Journal des Débats” ne aduce un exemplu. La Londra, într-o noapte treantă, doctorii dela Middlesex Hospital, constatară o agravare neșteptată în starea unui bolnav, un anume Carz, care își exprimă dorința să-și vadă încă odată mama. Aceasta locuia într-un mic sat Flitwick lângă Bedford. Cum să fie anunțată? Era imposibil să o anunțe pe telegraf ori telefon. Direcțiunea spităului, informată de dorința bolnavului, se gândi să recurgă la radiotelefonie. „British Broadcasting Company” consimți s-o ajute. Câteva momente după, miile de ascultători, prin mijlocirea telefonului fără fir, între o simfonie de Beethoven și un marș de Chopin, au fost, nu puțin, surprinși de-a asculta o comunicare care le indica adresa dnei Carz, descria starea sănătății băiatului ei și făcea apel la persoanele de inimă să transmită mamei dorința mribundului. Un locuitor din Bedford care a înțeles comunicarea, plecă imediat cu automobilul în comuna Flitwick și conduse pe dna Carz la gara cea mai apropiată unde ea putu lua trenul și ajunge la timp pentru a-și revdeea băiatul.

Tată un serviciu pe care numai radiofonia e în stare să-l aduce. Ea, singură, în câteva secunde, poate anunța un pericol, o suferință și poate cere ajutorul tuturor.

Autonomia Macedoniei.

BUCCUREȘTI. — „Dimineața” publică o con-vorbire a trimisului său din Bulgaria cu ministrul de externe al cabinetului Tancoff, care a declarat că Bulgaria nu poate trăi fără Macedonia, dar Macedonia va fi investită cu o largă autonomie care va satisface aspirațiile populației.

Pregătiri militare în Bulgaria.

BUCCUREȘTI. — Se anunță din Bulgaria că înarmarea populației continuă cu asiduitate. Face senzație faptul că mulți ofițeri dintre cei vechi, și cari în sensul tratatului dela Neuilly au fost concediați, sunt azi reprimiți în cadrele armatei.

INFORMAȚIUNI.

„Arad — Hungary.”

— In ce țară se află Oradea-Mare. —

Ne-a sosit astăzi un plic din Roma aducându-ne un articol intitulat „Uniunea internațională pentru sufragiul femeilor”. E un plic întârziat. Nu poartă, ca de obicei, pe dos, numele și adresa trimitețoarei sau trimitețorului. Poartă în schimb adresa noastră, în englezeste, și numele orașului și țării, care nu e a noastră: „Arad — Hungary”.

Era cât pe aci să ne revoltăm în fața lipsei de cunoștințe geografice a trimitețoarei sau — trimitețorului. O fi, de bună seamă, englezoaică — ne-am zis — și nația asta tacută și mândră are un dispreț hipersuveran pentru tot ce-i străin. Se spune că chiar marele Lloyd George, pe când cu conferința de pace dela Versailles, cam confunda țările mici pe unde Anglia nu avea colonii sau nu putea să aibă. Într-o zi fiind vorba de Banat, fostul premier britanic îl căuta prin Azia și se enerva că nu-l găsește.

Era să ne revoltăm — am spus — dar pe lângă Lloyd George, spre norocul nostru și al englezoaicei dela Roma, sau poate a italienei ce scrie englezeste, ne-a venit în minte cazul unui înalt funcționar dela poliția Capitalei care, anul trecut, injura cu indignare mai mult decât patriotică pe un biet cetățean bihorean care, în desorientarea-i în ce privește cunoștințele geografice a cutezat să afirme că Oradia-mare se află în România.

Pentru aceasta „eroare” geografică temerarul cetățean era cât pe aci s-o pătească. Aceasta aducere aminte ne-a făcut să ne venim în fire și să ne împăcăm cu lipsa de unele cunoștințe geografice ale colaboratoarei noastre îndepărtate, care, deși nu ne-a făgăduit niciodată colaborarea, ca mulți dintre autohtoni, o face cu toate că, pe plicuri ne mută Aradul în altă țară. (X. Y.)

— Sâmbătă, 23 Iunie la ora 5 după masă va avea loc la Stadionul Gloria-CFR, examenul — producția — de gimnastică a elevilor liceului „Moise Nicoară”. Această serbare sportivă fiind bine pregătită și bine organizată, sperăm că nu numai părinții copiilor, ci și publicul arădan o va onora cu prezenta lor.

— Cetățenii austriaci, cari au pământ în România, au început la Viena o acțiune împotriva legii agrare române. Organizatorii acestei acțiuni au publicat un apel către toți cetățenii străini, cari au proprietăți în România, invitându-i să adere la această mișcare.

— O telegramă din Praga anunță că ministrul agriculturii a revocat interdicția, importului vitelor din România în Cehoslovacia, exceptând vitele contaminate din Basarabia.

— În plasa Arges din jud. Vlașca au apărut gândacii roșii care atacă spicele de grâu.

Acești gândaci sunt periculoși mai ales la anul, de oarece levrele esite din oule depuse în pământ atacă seminăturile la rădăcină distrugându-le.

Ministerul de agricultură a luat măsurile necesare de combatere.

Tot în Vlașca s'a mai ivit un soi de gândac care atacă fasolea și sfecla.

— Profesorul de patologie dela Universitatea din Oxford, drul George Breyer a expus, într-o conferință ținută în spitalul Sankt-Mary din Londra, o nouă metodă pentru tratamentul tuberculozei.

Secția bacteriologică din London-Hospital a comunicat că experiențele făcute cu tratamentul chimic cu vacoanări anti-tuberculoase, al doctorului George Dreyer, au fost încununete de succes.

x PE TERASA CAPENELEI ORĂȘENESTI în fiecare seară cântă muzica condusă de renumitul Zoltan Dudus Körösi. — Inghetată, cafea, mâncări reci. — Serviciu prompt. — Proprietarii români roagă sprijinul publicului românesc.

x Să nu vă nămiciti mobilăruș cu stărpirea stelușilor, ci curățirea lor s'o faceți prin LOVAS firmă pentru curățirea locuințelor. Primeste comenzi și din provincie. Str. Oituz nr. 111. (Îlăs-u. 30 a.)

Fitulul.

Se întrebuințează de oamenii cum se cade oare n'an electrițitate în casă, la lămpile de iluminat cu petrol. Mai este însă un soi de fitil — în sens figurat — care se întrebuințează de mii oameni fără scrupule pentru a întuneca pe alții sau a-i doborâ din vre-o situație pe care o invidiază fie din cauze materiale, fie din orgoliu.

Cunoaștem câteva cazuri de asemenea fitiluri băgate pe la ministere, de câțiva specialiști în această ramură, din Arad pentru a ocupa situații incompatibile cu inteligența, cultura și puterea lor de muncă.

Cunoaștem și motivele sufletesti ale celor câțiva fitilagi și ne miră cum poate merge cineva atât de departe cu cinismul ca să acuze de cinste pe oamenii cinstiți din toate punctele de vedere.

Noroc însă că fitilagi au la spate dosare întregi despre activitatea lor și poate, va veni vremea ca praful de pe ele să fie suflat de vre-un vânt al dreptății și o mână dreaptă să le desclijă ca să vadă din nou lumina zilei. V. T.

Un furt de 140 milioane la Budapesta.

Hoțul se crede că a trecut în România. Din Budapesta ne vine o știre care dopășește senzaționalul.

Funcționarul Eugeniu Kotuna dela „Magyar Hitel Bank” din Budapesta, fiind trimis de direcția băneii să schimbe 140 milioane coroane contra 500 mii socoli, după ce a făcut schimbul a reușit să se facă nevăzut de către alți doi funcționari care îl însoțeau.

Cazul fiind adus la cunoștința poliției s'a constatat următoarele:

Hoțul după ce și-a însușit banii a luat un automobil de piață pe care l'a plătit cu 500 mii coroane, luând direcția Bichis-Ciaba spre România. Din declarațiile doamnei Mateia Pop, care a călătorit o parte din drum cu îndrăznețul delapidator, se spune că hoțul a călătorit sub numele de dr. Boras. Poliția angajând un aeroplăm, care ar fi putut urmări mai repede pe cel dispărut, aeroplămul din cauza unei pene la motor a fost forțat să aterizeze în plin câmp, exercenul scăpând astfel să ajungă nevătat în vr'un punct de frontieră, astăzi găsimdu-se poate în chiar centrul țării.

Comisia internațională dunăreană s'a întrunit eri la Bratislava.

PRAGA. — Astăzi se întrunește la Bratislava, comisiunea internațională dunăreană pentru o conferință ce va dura câteva zile și în care se vor discuta chestiunile de transit, regulamentul poliției de navigație și chestiunea actelor de bord. Decisiunile conferinței ar echivala cu un acord oficial al guvernelor cari iau parte și vor fi supuse parlamentelor respective pentru ratificare.

Cetiți

și răspândiți

„TRIBUNA ARADULUI”

Redactor responsabil: IOAN DIMITRIU.
Censurat: MICHIN.

Teatrul de vară.

— Repertoriul săptămânii. —

JOI: Concertul cântăreților dela Opera din Budapesta: Emilia Hirschi, Oskar Kálmán și Paul Fleischer.

VINERI: „Lakmé” cu concursul d-nei Elisabeta Sándor.

SAMBATA: „Evreica” cu concursul d-nei Emilia Hirschi și a dlui Oskar Kálmán.

DUMINECĂ: „Ovreiularendăș”.

Vineri seara, Elisabeta Sándor va apărea în una dintre cele mai bune creațiuni ale sale: Lakmé, cu care a cucerit publicul pe oriunde a trecut. Rolul de tenor va fi susținut de dl Vilhelm Kertész.

Duminecă, atât în matineu cât și seara, vor apărea ca doi favoriți ai publicului arădan: Barics și Gyöző. În matineu: „Studentii din Iglău” iar seara cu concursul artistei M. Kiss în „Evreularendăș”.

Trei din cei mai iuștri reprezentanți ai operei din Budapesta: Emilia Ninschy, Oskar Kálmán și Anton Fleischer vor delecta pe arădani în 21 și 23 ale lunii curente.

Cu concursul celebrului Oskar Kalman se va reprezenta Sâmbătă „Evreica”.

Sindicatul viticol al Județului Arad.

Sindicatul viticol al Județului Arad, după distribuția ce a făcut membrilor Sindicatului, mai are rămas încă 3283 Kgrame Sulfat de cupru pe care îl oferă membrilor să-i în proporție de un Kgram la jugărul cadastral de vie ce are fiecare membru; acest sulfat de cupru trebuie ridicat de la sediul Sindicatului viticol Arad, cel mai târziu până la 1 Iulie a. c. După această dată cei ce nu vor fi ridicat cota lor, nu vor mai putea reclama acest drept.

Prețul de distribuție este 25 Lei Kgramul. Arad, la 20 Iunie 1923.

Președinte: (ss) Dr. Sever Ispravnic. Director: (ss) D. Anastasiu.

Nr. G 4033/2/1923.

Publicațiune de licitație.

Pe baza decizului Judecătoriei de ocol Arad Nr. de mai sus, mobile și alte obiecte cuprinse în favorul lui Iosif Sonnenwirth pentru suma de 450 lei capital și accesorii, interese de 5% dela 1 Martie 1923, spese stabilite până în prezent Lei 1550, se vinde la licitație publică în Arad strada Sinagogei Nr. 2 în ziua de 30 Iunie 1923 orele 4 p. m.

Arad, la 12 Iunie 1923.

G. CIUPULIGĂ, exec. judec. regesc.

Nr. G 4037/2/1923.

Publicațiune de licitație.

Pe baza decizului judecătoriei de ocol Arad Nr. de mai sus, mobile și alte obiecte cuprinse în favorul Frații Rosenczweig pentru suma de Lei 359 capital și accesorii, interese de 5% dela 1 Ianuarie 1922, spese stabilite până în prezent 900 Lei, se vor vinde la licitație publică în Arad strada Grof Leininger Nr. 8 în ziua de 22 Iunie 1923 la orele 5 p. m.

Arad, la 12 Iunie 1923.

G. CIUPULIGĂ, exec. judec. regesc.

Băile RIGOS în județul Timiș, la 7 chl. de gară,

într'un ținut încântător, cu munți acoperiți cu păduri

se află Băile Rigos

Băi tămăduitoare pentru bolnavi de nervi, pentru anemici, reumatici, gălbănare etc. Băi climatice de rangul întâi. — Băi calde și reci. — Cură de lapte. — Cel mai modern confort. — Mâncăruri excelente cu prețuri fixate de autorități. — Curse de automobile între Arad-Rigos, asigurate de întreprinderea de transporturi „fieta” din Arad, Str. Eminescu (Dăk Ferenc) 12, unde se pot primi informațiuni amănunțite.

Direcțiunea Bailor.

Fabrica de Impletituri și Tricotage din Arad S. A.

CAPITAL SOCIAL: 15.000.000 Lei.

Lucrează în cele mai moderne culori toate articolele de tricotaaj, ca: Articole de sport din lână și mătăsă, Articole de fantazie, Cravate, Ciorapi, Brobonde și vătolină de primă calitate.

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE CELE MAI AVANTAJOASE LA

„Tribuna Aradului”

ARAD, STR. ROMÂNULUI 1/A.

Industria Textilă Arădana

Societate Anonimă S. A.

Filatură de bumbac
Teseorie de bumbac
Albitură :: Vopsătorie

ADRESA TELEGRAFICA: TEXTILARAD. Telefon 758. Telefon 758.

Antreprenorii

David și Iosif Pellegrini

Arad, Str. Gheorghe Lazar Nr. 11. Execută totfelul de lucrări în beton, beton armat, peatră și pavaje.

S. A. Forestiera din Lomaș

Arad, Bul. Regele Ferdinand No. (22) 4.

Cea mai mare întreprindere forestieră din România, atât lemne esente tari, cât și esente moi. Ferestrele cu aburi în Galasi-Ferestrău, Satu-mare-Ferestrău și Homorod-Cohalm.

Exploatarea de păduri în toate regiunile Transilvaniei.

IOAN MARIAN

antreprenor. :: Execută totfelul de clădiri noi, transformări și reparaturile. :: Pregătește planuri și devize gratuit.

Arad, Str. E. Ghiba Birta 40 (nou)

„BANCA CENTRALĂ”

:: pentru Industrie și Comerț S. A. CLUJ ::

Bancă autorizată de a face operații de devize.

Capitalul de acții || Fonduri de rezervă
L 50,000.000 depl. vârs. || Lei 16,000.000

CEA MAI MARE BANCĂ ARDELEANĂ!

Sucursala: ARAD
BUL. REG. FERDINAND Nr. 29
(IN CASELE PROPRII)

Are o magazie proprie cu capacitate 500—700 vagoane.
Telefon No. 860 și 330. Telefon No. 860 și 330.

Se ocupă cu tot felul de operații de bancă, finanțează întreprinderi comerciale și industriale, desface în mare tot felul de mărfuri; face afaceri de import-export în mare, dă avansuri pe mărfuri, pe cari le înmagazinează în depozitele proprii. Cumpără și vinde valute și face operații de devize.

Primește depozite spre fructificare, pentru cari pe lângă, că oferă o garanție absolută, plătește cel mai urcat procent, ca interese (netto 5 - 6 1/2 %) plătit în plus din al său și impozitul către stat.

Banca Centrală din Cluj a înființat cea mai mare și modernă Fabrică de Sărmă și cuie și de sticlă întreagă România-Mare și multe alte întreprinderi industriale și comerciale.

Are Sucursale: în Arad, Alba Iulia, Bistrița, Hateg, Oradea-mare, Sibiu și Turda și va mai înființa în Timișoara și Brașov și în toate centrele comerciale de dincoace de Carpați.